

CLÀSSICA

La màgia de Strauss a la gran pantalla

L'OBC sedueix amb el film de Robert Wiene sobre 'El cavaller de la rosa'

JAVIER PÉREZ SENZ

OBC
L'AUDITORI

4 de març

La projecció amb música en directe de la pel·lícula muda dirigida el 1925 per Robert Wiene sobre l'òpera *El cavaller de la rosa*, de Richard Strauss, va omplir de màgia L'Auditori en una de les més estimulants propostes de la temporada de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya.

Wiene, nom de referència de l'expressionisme alemany i autor d'*El gabinet del dr. Caligari* (1920), va fer amb *El cavaller de la rosa* una cosa innovadora i sorprenent: una cinta pensada des de l'inici per a adaptar-se al ritme i a la cadència de la música de Strauss. La correspondència del músic alemany

amb el seu llibretista fetitxe, Hugo von Hofmannsthal, a propòsit de l'encara secret projecte d'adaptació cinematogràfica de l'òpera, revela les seves intencions: participar en un film mut destinat "al gran públic" que, òbviament, els obligava a sacrificar l'essència de la seva reeixida òpera -una comèdia musical de refinament líric extrem- renunciant als diàlegs i adaptant la música a les noves perspectives que oferia la gran pantalla. Les cartes deixen clar que els dos artistes no comprenien massa l'art cinematogràfic. Buscaven "èxit, beneficis lucratis i publicitat eficient" per a futures representacions de la seva òpera. Pensaven, doncs, com a homes de teatre. De l'art cinematogràfic se'n va encarregar en exclusiva Ro-

bert Wiene. Sabent que òpera i cinema manegen codis diferents, va fer una gran pel·lícula que, més enllà del llibret operístic, adapta la trama amb els episodis amb més acció: les aventures bèl·liques del mariscal gelós, les festes al camp, un ball de màscares final de ressonàncies shakespearianes... Un plaer amb imatges memorables, com el lliurament de la rosa plata, i uns paradigmes decorats del pintor i escenògraf Alfred Roller que van crear escola. La qualitat de la còpia restaurada és superb i, encara que hi ha fragments perduts que no s'han pogut recuperar, la solució adoptada per al final de la pel·lícula, utilitzant subtítols i fotogrames de les escenes perdudes, permeten tancar l'aventura amb un curiós final feliç.

Però el que sí que va fer Strauss, i molt bé, ajudat pel seu llibretista, és adaptar la seva pròpia música al cinema. Cal parlar d'una nova partitura, gairebé una òpera impossible, sense llibret ni cant, amb escenes orquestrals reciclades, una subtil evocació instrumental de les parts cantades sacrificades i alguns números nous que exigia l'acció fílmica: una marxa militar -l'única peça originalment escrita per al film-, música de batalla adaptada i l'orquestració d'una dansa de Couperin.

Per portar a bon port la projecció de la cinta amb la música en directe, l'OBC ha comptat amb els serveis d'un especialista en la matèria, el director i pianista alemany Frank Strobel, que ens va permetre reviure l'opulenta màgia orquestral de Strauss a la gran pantalla, una aventura musical i cinematogràfica plena d'encant.

L'OBC va comptar a la batuta amb Frank Strobel, un especialista en la direcció simultània a la projecció de pel·lícules. PERE VIRGILI